Fourteen Centuries #6: Halachot Pesukot, Halachot Gedolot, Halachot Ketzuvot

R' Mordechai Torczyner – rabbi@ecdp.info

Halachot Pesukot

1. Halachot Pesukot, Hilchot Shabbat

"[זכור] את יום השבת לקדשו" - זוכריהו על היין בכניסתו. מיכן סמכו חכמ' על קידוש היום מן התור[ה]. ואין לי אלא שבת, חג המצות מנין? תל' לומ' "וזכ[רת כי] עבד היית (בארץ) מצרים." חג הסכות מנין? תל' לומ' "וזכ[רת כי] עבד היית ויפדך ד' אלקיך משם." ומנא לך דחג הסכ' קאים? מדעילויה ד[קרא "הענק] תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך" וכת' בתריה "חג הסכות תעשה לך שבעת ימים."

"Recall the day of Shabbat to sanctify it" – Recall it on wine at its entrance. The Sages relied on this to show that kiddush of the day is biblical. That only tells me about Shabbat; how do we know about Chag haMatzot? "So that you will recall the day you left Egypt. (Devarim 16:3)" How do we know about Chag haShavuot? "And you shall recall that you were a slave in (the land of) Egypt. (Devarim 16:12)" How do we know about Chag haSuccot? "And you shall recall that you were a slave, and Hashem your Gd redeemed you from there. (Devarim 15:15/24:18)" And how do we know that this is about Succot? From the previous verse (Devarim 15:14), "You shall give him of your sheep and of your granary and of your winepress," followed by, "You shall make the chag of Succot for yourself for seven days. (Devarim 16:13)"

2. Tosafot Beitzah 14a איכא

וכן פסק רב יהודאי גאון בהלכות פסוקות וכן יש מנהג הלכה למעשה...

And so Rav Yehudai Gaon ruled in Halachot Pesukot, and this is the halachah as it is practiced...

3. Pirkoi ben Baboi, describing Rav Yehudai Gaon

ועוד אמר מר יהודאי ז"ל. שמעולם לא שאלתם אותי דבר ואמרתי לכם אלא דבר שיש לו ראייה מן התלמוד ולמדתי הלכה למעשה מרבי ורבי מרבו. אבל דבר שיש לו ראייה מן התלמוד ולא היה בידי הלכה למעשה מרבי או שהיה בידי הלכה למעשה מרבי ואין לו ראייה מן התלמוד והיה בידי הלכה למעשה מרבי.

And Mar Yehudai z"l also said, "You never asked me something and I responded with anything other than that which could be proved from the Talmud and which I learned as practical halachah from my Rebbe, and my Rebbe from his Rebbe. But that which could be proved from the Talmud but I did not have as practical halachic guidance from my Rebbe, or that which I had as practical halachic guidance from my Rebbe but for which I did not have proof from the Talmud, I did not tell you. Only that which I had as Halachah from the Talmud, and for which my Rebbe gave me pratical halachic guidance."

Halachot Gedolot

4. Tosafot Succah 38b שמע

מי שאינו יודע לקרות ולא לענות אם שמע [הלל] וכיון את לבו לשמוע, אף על פי שלא ענה יצא. וכן למתפללין בצבור ושליח צבור אומר קדושה או 'יהא שמיה רבא מברך' ישתקו מתפלתן וישמעו, והרי הן כעונין, ולכשיגמור קדושה יחזרו לתפלתן. וכן יסד רב יהודאי גאון בה"ג כדפירש בקונטרס.

One who does not know how to recite or answer [Hallel], if he hears it and turns his heart to hear it, then he has fulfilled his obligation even if he did not answer. And also those who pray communally, and the *shaliach tzibbur* said Kedushah or "Yehei shemeih rabbah mevorach", they should be silent from their prayer and listen, and it is as though they are responding. And when he finishes Kedushah they should return to their prayers. And so established Rav Yehudai Gaon, Baal Halachot Gedolot, as explained in Rashi.

5. Halachot Gedolot, Hilchot Megillah pg. 235

מיחייבין בית ישראל למיקרי מגילתא באורתא דתליסר נגהי ארבסר. ואף על גב דקארי לה מאורתא מיחייב למיתנייה לצפרא, דאמר ר' יהושע בן לוי (מגילה ד א) "חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום, שנאמר (תהלים כב:ג) 'אלקי אקרא יומם ולא תענה ולילה לא דומיה לי." אמר רבי יהושע בן לוי (מגילה ד א) נשים חייבות במשמע מגילה שאף הן היו באותו הנס. (שם כא ב) ומיחייבינן לברוכי ברישא והדר מקרא. מאי מברך? "ברוך אשר קדשנו במצותיו וציונו על מקרא מגילה," ו"אשר עשה ניסים," ושהחיינו. מנ"ח סימן. ובתרה הרב את ריבנו וכוליה.

The house of Israel is required to read the megillah on the night of the 13th and the morning of the 14th. And even though one has read it at night, one must read it again in the morning, as Rabbi Yehoshua ben Levi said (Megillah 4a), "One must read the megillah at night and repeat it in the day, as Tehillim 22:3 says, 'My Gd, I call out by day and You do not answer, and at night there is no silence for me.'" "Rabbi Yehoshua ben Levi said: Women are obligated to hear the megillah, for they were also in the miracle. (Megillah 4a)" "And they must recite a berachah first and then read. What berachah? 'Baruch... al mikra megillah' 'She'asah nisim' and 'Shehechiyanu'. The sign is m"n"c. And afterward, "Harav at riveinu, etc.' (Megillah 21b)"

Halachot Ketzuvot

6. Halachot Ketzuvot, Hilchot Purim

[א] בפורים אסור בעשיית מלאכה.

[ב] ומזכירין על הניסים בברכת המזון כמו בחנוכה ובתפילה.

- 1) On Purim one may not perform melachah.
- 2) And they mention "Al haNisim" in birkat hamazon, like on Chanukah, and in tefillah.

Why publish?

7. Pirkoi ben Baboi on Israeli practices

שמענו שבאו אצלכם תלמידים מישיבה ומהן שהן שכני בארץ ישראל ולמדו מנהג ארץ ישראל. ובעונותינו גזר שמד ונסתלקה ישיבה מארץ ישראל (ועכשו) חמש מאות שנה חזר שמד עליהם שלא יתעסקו בתורה ונהגו מנהג השמד ולא הניחו מנהג השמד עד היום. ומקצתן מצאו ישראל (ועכשו) חמש מאות שנה חזר שמד עליהם שלא יתעסקו בתורה ונהגו מנהג השמד ולא העיהו...

We have heard that students from a yeshiva have come to you, some of them residents of the Land of Israel, and they taught the customs of the Land of Israel. In our sins, there were decrees of destruction and the yeshiva left the Land of Israel, and for 500 years destruction has been there, prohibiting Torah study, and they practiced customs of the period of destruction and they did not leave the customs of the period of destruction until today. And some of them found books of mishnah or of part of the Talmud hidden away. And each one studies the books and explains according to his view, what arises in his heart...

8. The Book of Eldad haDani

[The tribe of Dan] dedicated themselves to battle Yeravam. Gd saw their intent was good, and He saved them from bloodshed. The entire tribe of Dan announced, "Flee, sons of Dan, and leave Israel and go to Egypt!" But their leaders took counsel and said, "But the Torah of Moses says, 'You shall not return this way again,' how shall we descend to Egypt?"... Gd gave them a good spirit, and the Danites ascended to Nachal Kishon and traveled by camel and camped until they reached Ethiopia. They found a good and rich land, a spacious land, a land of gardens and orchards and fields and vineyards. And the Ethiopians would not let them live with them, until they made a covenant with them, for they feared them. The Ethiopians paid tribute to the Danites...